

Draagzaktheorie van de menselijke evolutie

In de gematigde en tropische streken waar het gebeurde dat de mensachtigen evolueerden naar mensen, werd er door hen hoofdzakelijk vegetarisch gegeten. 65 tot 80 % van wat er door mensen gegeten werd in deze streken in de Paleolitische, Neolitische en prehistorische tijd werd verzameld. Enkel in het extreem klimaat van Antarctica was vlees het hoofdvoedsel. De mammoetjagers bezetten op spectaculaire wijze de wanden van de grotten en onze gedachten, maar wat we eigenlijk deden om te overleven en te eten was het verzamelen van zaden, wortels, scheuten, bladeren, noten, bessen, fruit, aangevuld met kevers, insecten en weekdieren, en het vangen van vogels, vis, konijnen, ratten en andere knaagdieren voor de nodige proteïnen. En we werkten niet eens hard, veel minder dan arbeiders sinds de beschaving was uitgevonden. De prehistorische mens kon gemakkelijk leven door ongeveer 15 uur per week te werken. 15 uur per week zorg voor een heleboel tijd om andere dingen te doen, zoveel tijd dat de rustelozen onder ons, zonder kinderen die leven in de brouwerij brengen, of handwerk te doen hadden, of te koken, of te zingen, of om aan interessante dingen te denken, besloten om op mammoeten te gaan jagen. De geweldige jagers kwamen dan terug, volgeladen met vlees, ivoor en verhalen. Het was niet het vlees dat het verschil maakte. Het waren de verhalen.

Het is best moeilijk om een spannend verhaal te vertellen over hoe je een graankorrel van zijn omhulsel ontdoet, En nog een, en nog een, en nog een, en nog een en dan nog een en dan maakte ik een insectenbeet proper en daarna zei Ool iets grappig en we gingen naar de kreek en dronken wat water en keken een tijdje naar salamanders en ik vond nog een veldje graan....

Nee, de vergelijking gaat niet op, ik kan niet tippen aan- hoe ik de speer diep in de enorme, harige flank plantte terwijl Oob de zwepende slurf ontweek, luid schreeuwend en het bloed spoot in het rond in karmozijne fontein en Boob was tot moes verpletterd toen de mammoet op hem viel toen ik een speer door zijn oog in zijn hersenen plantte....

Dit verhaal heeft niet alleen actie, maar ook een held! En helden zijn machtig, voor je het weet zijn alle mannen, vrouwen in het wilde-graan veldje en hun kinderen en de werken van de ambachtslieden, de liederen van de zangers en de gedachten van de denkers, allemaal doordrongen van alles van de held, alles in functie van de held. Maar het is niet hún verhaal. Het is van hém.

- toen ze het boek " Three Guineas" ging schrijven, noteerde Virginia Woolf een titel ' Glossary' (verklarende woordenlijst). Ze dacht eraan de Engelse taal heruit te vinden volgens een nieuw plan, om een nieuw verhaal te schrijven. Een van de verklaarde woorden was 'heldendom', gedefinieerd als 'botulisme'. En held in Virginia's woordenboek betekende fles (bottle). De held als fles, een scherpe herevaluatie. Ik stel me nu voor dat de held een fles is, niet alleen een fles voor gin of wijn, maar fles in zijn betekenis als algemeen recipiënt, een ding dat iets kan bevatten.

Als je niets hebt om iets in te steken, zal je eten ontsnappen - zelfs zoiets onweerspannig als graan- je kan heel je buik volproppen als ze voorhanden zijn, dat is het eerste recipiënt. Maar wat doe je morgen als je wakker wordt en het is koud en het zalig zou zijn om op een handvol graan te gaan koken en wat aan Oom te geven om haar stil te krijgen. Maar hoe krijg je meer dan je buik en een hand v

ol thuis? Dus ga je naar het verdomd zompig graanveldje in de regen. En zou het niet geweldig zijn om iets te hebben om baby Oo Oo in te dragen zodat je beide handen vrij hebt om het graan te kunnen plukken. Een blad, een kalebas, een schelp, een net, een zak, een fles, een pot, een doos als recipient, een houder...

- het eerste cultureel gereedschap was mogelijk een recipient... Veel onderzoekers menen dat de eerste culturele uitvinding een soort recipient moet geweest zijn om het verzamelde eten te bevatten en een soort omslag en een netzak.

Zo zegt Elisabeth Fisher in "Womans Creation" (Mc Graw-Hill 1975); maar nee, dit kan niet zijn! Waar is dat groot, lang, hard ding, een bot geloof ik, waar de aapman voor het eerst iemand zijn hoofd mee insloeg in de film en dan, tevreden grommend in extase omdat hij de eerste moord pleegde, het de lucht ingooide, daar tolde het rond tot het in een ruimteschip veranderde en hij in de kosmos in trok om deze te bevruchten en aan het einde van de film een mooie baby toonde, een jongen natuurlijk, rondrijvend in de melkweg, zonder, raar genoeg, enige aanwezigheid van een baarmoeder, van geen enkele moeder... Ik weet het niet, ik geef er niks om. Ik vertel dit verhaal niet.

We hoorden het, we hoorden het allemaal over de stokken en speren en zwaarden. De dingen om mee te slaan en te steken, de lange harde dingen, maar we hebben niets gehoord over het ding om dingen in te steken, de houder om dingen te houden. Dit is een nieuw verhaal. Dat is nieuws. En heel oud.

Nog voor (als je erover nadenkt, zeker lang ervoor) het wapen, een laat, luxueus en overbodig gereedschap, nog lang voor het mes en bijl, samen met de onmisbare knuppel en dolk, want wat is het nut van aardappelen op te graven als je niets hebt om ze in te doen, zodat je, wat je niet kan opeten, mee naar huis kan sjouwen, nog voor het gereedschap dat energie uitzend, maakten we het gereedschap dat energie binnen bracht. Lijkt me logisch... ik ben voorstander van wat Fisher "de draagzak-theorie der menselijke evolutie noemt". Deze theorie verklaart niet alleen grote delen van theoretische duisternis en vermijdt grote delen theoretische onzin (bewoond met tijgers en vossen en andere zeer territoriale zoogdieren). Het grondt me, persoonlijk, in de menselijke cultuur op een manier dat het me nog nooit gegrondt heeft. Van zolang cultuur uitgelegd werd als ontstaan uit en afhankelijk van het gebruik van lange, harde objecten om te steken, te kloppen en te doden, dacht of wilde ik nooit enig deel hiervan uitmaken (wat Freud aannam als het haar ontbreken van beschaving, ontbreekt het de vrouw aan loyaliteit ten opzichte van beschaving, merkte Lilian Smith op)

De gemeenschap, de beschaving waar deze onderzoekers het over hadden, was natuurlijk de hunne, het was hen eigen, ze hielden ervan, ze waren menselijk, volledig menselijk, slaan, kloppen, steken, moorden...

Omdat ik ook menselijk wilde zijn, zocht ik bewijzen dat ik dit was, omdat dat inhield dat ik een wapen zou moeten maken en er iemand mee zou moeten vermoorden, was ik natuurlijk óf extreem defect, óf helemaal geen mens. Dat is juist, zeiden ze, je bent een vrouw, waarschijnlijk helemaal geen me

ns, hoogstens defect. Zwijg, wees stil als wij het verhaal van het verschijnen van de mannelijke held vertellen! Doe maar, zei ik en wandelde naar het wilde-graan veldje met Oo Oo in de draagdoek en met kleine Oom met haar mandje. Vertel maar hoe de mammoet op Boob viel en hoe Caïn op Abel viel en hoe de bom op Nagasaka viel en hoe de brandende yelly op de dorpelingen viel en hoe de raketten op het Slechte Rijk vielen en alle andere gebeurtenissen in het verschijnen van de mens.

Als het menselijk is om iets wat je wilt, omdat het nuttig was, of eetbaar, of mooi in een zak te steken, of in een mand, of in opgerolde schors, of een draagzak.....een leuke, culturele draagzak, liever dan wapens van dominantie.

-een leuk neveneffect is dat science-fiction kan gezien worden als een minder stug, smal veld, niet echt Promethaans, Apocalyptisch en véél minder een mythologisch genre dan een realistisch genre. Het is een vreemd realisme, maar het is een vreemde realiteit. Science-fiction goed begrepen, zoals alle serieuze fictie, en hoewel grappig, is een manier om te beschrijven wat er eigenlijk gebeurt, wat mensen eigenlijk doen, hoe ze zich voelen, hoe ze zich verhouden tot alles in deze vaste plek, deze buik van het universum, deze baarmoeder van dingen en graf van dingen die geweest zijn in dit oneindig verhaal.

In dit, als in elk verhaal, is er plaats genoeg om zelfs de man te houden waar hij hoort te zijn in het schema der dingen.

Er is tijd genoeg om veel wild graag te gaan verzamelen, zelfs om het zaaien en om voor kleine Oom te zingen en om te luisteren naar Ool's grapjes en naar salamanders te kijken en nog steeds is het verhaal niet ten einde, er zijn nog zaden te verzamelen.

Er is nog plaats in de zak van sterren.

Ursula Le Guin.